

Avdelningen för juridik
Anna Marcusson

Klimat- och näringslivsdepartementet

Ett nytt system för miljöskaktionsavgifter

Sammanfattning

Sveriges Kommuner och Regioner

- SKR delar bedömningen att reglerna om miljöskaktionsavgifter behöver reformeras och tillstyrker att ett nytt kapitel i miljöbalken och en ny förordning införs. Möjligheten att under vissa förutsättningar dela upp betalningen av en miljöskaktionsavgift bör behållas.
- tillstyrker att en uppdelning görs av fasta respektive rörliga skaktionsavgifter.
- anser att författningstexten med bemyndigande för fasta miljöskaktionsavgifter bör kompletteras med anledning av att tillsyn även utförs av kommunalförbund.
- anser att det behöver tydliggöras hur de rörliga skaktionsavgifterna ska beräknas för det allmänna
- avstyrker förslaget att miljöskaktionsavgift ska införas för utebliven kompostanmälan
- uppmuntrar regeringen, att i avvaktan på ett nationellt register, ge Kammarkollegiet ett uppdrag att förenkla tillgången till uppgifter om beslutade miljöskaktionsavgifter

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) synpunkter

5. Ett nytt 30 kap. i miljöbalken och en ny förordning om miljöskaktionsavgifter bör införas

SKR delar promemorians uppfattning att miljöbalkens kapitel om miljöskaktionsavgifter behöver ändras, både för att möjliggöra högre avgifter och för att anpassa reglerna till nya EU-rättsaker med andra krav på skaktionsavgifterna än vad som tidigare varit fallet. SKR delar uppfattningen att ändringarna är av sådan omfattning att ett nytt kapitel och en ny förordning behövs.

Att låta vissa bestämmelser som funnits i lag bli reglerade på förordningsnivå kan dock innebära oavsiktliga förändringar då skälen till bestämmelserna inte längre kommer att utvecklas i propositionens författningskommentar. SKR noterar att förarbetena till 30 kap. 5 § MB innehåller skrivningar som tydliggör att betalningen kan delas upp på flera tillfällen och att tidsfristen kan frångås i vissa fall (se prop. 1997/98:45 del 2 s. 317). Motsvarande möjlighet föreslås inte överföras till förordningsnivå och kommer således inte kunna utläsas. Även om situationer där avgift inte ska tas ut ökar ser SKR behov av att en motsvarande möjlighet till betalningsuppskov under visa förhållanden.

SKR tillstyrker att en uppdelning görs av fasta respektive rörliga sanktionsavgifter.

6. Rörliga sanktionsavgifter

SKR delar regeringens uppfattning att strikt ansvar ska gälla även för rörliga sanktionsavgifter. SKR delar regeringens uppfattning om att det behöver införas fler bedömningsgrunder som ska beaktas vid prövningen av de rörliga sanktionsavgifterna.

SKR anser att regeringen i möjligaste mån redan vid beslut om olika typer av avgifter noggrant bör överväga vad som är en respektive flera överträdelser och formulera avgifterna på ett ändamålsenligt sätt.

SKR anser att det behöver tydliggöras hur avgifterna ska beräknas för det allmänna. Utgångspunkt kan tas i 39 d § livsmedelsförordningen där fasta belopp fastställs för stat, kommuner och regioner. Sådana belopp kan behöva fastställas för olika kapitel.

SKR tillstyrker att rörliga miljöskaktionsavgifter beslutas av länsstyrelsen men noterar att det innebär att länsstyrelserna kommer att fatta beslut inom områden där de normalt sett inte har tillsyn och därför har begränsad tidigare erfarenhet. Det kan innebära en särskild arbetsinsats för kommunerna. SKR utgår från att arbete med yttrandet ses som tillsyn och kan avgiftsbeläggas i enlighet med 27 kap miljöbalken men anser att ett tydligt uttalande i frågan bör göras.

Vad gäller författningstextens utformning noterar SKR att kommunal tillsyn även kan utövas av kommunalförbund och att bestämmelserna i 3 kap. 1 - 3 §§ i den föreslagna förordningen om miljöskaktionsavgifter bör kompletteras.

7. Fasta miljöskaktionsavgifter

SKR tillstyrker att det genom ett bemyndigande införs förutsättningar att besluta om miljöskaktionsavgifter även för åtgärder som har påbörjats utan nödvändiga tillstånd eller anmälan (30 kap. 2 §).

I de fall avgifterna ska variera med ekonomiska förutsättningarna hos den som gjort överträdelsen är det viktigt att lagstiftaren tydliggör hur förutsättningarna ska bedömas om verksamheten är ny eller av andra anledningar inte redovisat de uppgifter som ska ligga till grund för att fastställa verksamhetens ekonomiska förutsättningar.

SKR noterar att utrymmet för att bli befriad från skaktionsavgift ökar och att utrymmet för skönsrässiga bedömningar blir större än tidigare vid de fasta miljöskaktionsavgifterna. SKR ser behov av klargörande vägledning riktad även till de kommunala tillsyns- och kontrollmyndigheterna i samband med att bestämmelserna börjar gälla. Vägledningen bör särskilt ta sikte på övergångsfrågor.

8. Ett register för miljöskaktionsavgifter

SKR delar regeringens uppfattning att ett register för miljöskaktionsavgifter bör inrättas. SKR påminner att det redan i dag finns regler som gör att tidigare beslutade miljöskaktionsavgifter ska beaktas. Ett register skulle redan i dag ha behövt vara på plats och frågan har varit uppe i tidigare utredningar. SKR uppmuntrar regeringen, att i avvaktan på ett nationellt register, ge Kammarkollegiet ett uppdrag förenkla tillsynsmyndigheternas tillgång till uppgifter om beslutade miljöskaktionsavgifter.

14. Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

SKR tillstyrker föreslagna övergångsbestämmelser men anser att det fortsatta lagstiftningsarbetet bör tydliggöra vilka allmänna principer som kan bli tillämpliga vid ändring av skaktionsavgifter.

Några särskilda synpunkter på förordningen om miljöskaktionsavgifter

SKR tillstyrker att förordningen kompletteras så att det tydliggörs vad som utgör en överträdelse av 38 a § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

SKR avstyrker att det införs en miljöskaktionsavgift för att inte ha anmält en kompostering av biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall enligt 5 kap. 15 § avfallsförordningen. Icke anmäld kompostering bör hanteras genom föreläggande om att inkomma med en anmälan, eller genom att förbjuda komposteringen. Den tidigare överträdelsen mot att

utan anmälan gräva ner annat än trädgårdsavfall har visserligen spelat ut sin roll och bör upphävas men bör inte ersättas av en sanktionsavgift kopplad till anmälningsskyldigheten.

SKR anser däremot att uttag av vatten utan att söka tillstånd eller göra anmälan när kommunen föreskrivit om sådan plikt med stöd av 9 kap. 10 § miljöbalken bör vara förenad med en sanktionsavgift.

Sveriges Kommuner och Regioner

Palle Lundberg
Verkställande direktör

Sara Catoni
Avdelningschef